

Cestopis

- žánr na hranicích faktografické literatury, jeho obsahem je popis autorovy cesty do cizích zemí a krajin se záznamem jejich geografických, národopisných, kulturních, sociálních a jiných zvláštností

Velký rozvoj českého cestopisu nastal v době renesance, mnoho šlechticů popsal své zážitky z cest, např.

Jan Hasištejnský z Lobkovic (Fr. Kožík: Cesta Kryštofa Haranta)

Kryštof Harant z Polžic a Bezdruzic

Václav Vratislav z Mitrovic

Václav Šašek z Bířkova Jirásek: Z Čech až na konec světa)

Další velká vlna přišla v 19. st., např.:

Emil Holub (1847 – 1902) - *Sedm let v jižní Africe - příhody, výzkumy a lovy na cestách mých od polí diamantových až k řece Zambesi (1872-1879)*

Alois Musil (1868 – 1944) orientalista, arabský svět

Poslední velká vlna přišla v 2. pol. 20. st., kdy Češi cestovat nemohli, např.

Miloslav Stingl (1930 - 2020) (ovládal 17 jazyků, napsal přes 30 knih)

byl čestným náčelníkem indiánského kmene Kikapú

Josef Formánek (*1969) cestovatel, spoluzakladatel čas. Koktejl, dnes spisovatel

Rudolf Švaříček (*1962) Jižní Afrika

Jiří Hanzelka (1920 – 2003) – Miroslav Zikmund (*1919)

-cesty podnikali Tatrou (87, 805) a pořizovali velké množství dokumentárního materiálu, které pak bylo hojně využíváno (rozhlas, TV)

Afrika snů a skutečnosti (1952) (dokumentují začínající dekolonizaci)

Afrika kolem Tetry (2000)

Přemožení pouště (2002)

Tam za řekou je Argentina (1956)

Přes Kordillery (1957)

Mezi dvěma oceány (1959)

Za lovci lebek (1958 – Ekvádor)

Velké vody Iguazú (2010)

Tisíc a dvě noci (1967)

Světadíl pod Himalájem (1969)

Cejlon, ráj bez andělů (samizdat, ofic. až 1991)

Sumatra, naděje bez obrysů (samizdat, 1991)

Obrácený půlměsíc (1961)

umělecký cestopis:

dvě podoby –

1) zážitky z „podivuhodných cest“ - zcela vymyšlené příběhy plné nestvůr a draků

(bývaly velmi oblíbené)

středověk – Mandevillův cestopis (podle seriózního příběhu mnicha českého původu)

– přel. Vavřinec z Březové

J. Swift – Gulliverovy cesty

2) nevšímá si všeho, ale jen některých částí země, např. kultury

- často forma eseje, fejetonu

K. Čapek (studie zvyků, životního stylu a kultury)